
Vzdělávání a věda nemohou být zdrojem škrťů!

Společné prohlášení bylo předneseno dnes 12. 9. 2023 zástupci reprezentace vysokých škol, odborů a profesních asociací, kteří vyjádřili svoji nespokojenost se stavem financování českého školství a vědy.

Prioritu vzdělávání, vědy a výzkumu vláda plánuje podpořit redukcí výdajů ve státním rozpočtu.

Moudrá vláda myslí na vzdělávání a vědu i v časech zlých!“, s tímto varováním by dnes určitě apeloval na členy vlády Petra Fialy a všechny politiky „Učitel národů“ Jan Ámos Komenský. V programovém prohlášení vládní koalice deklaruje, že „úspěch země, její konkurenceschopnost, závisí na vzdělání našich dětí“ dále pak, že „věda a výzkum jsou jednou ze zásadních investic do budoucnosti naší země“. Vytvoření podmínek pro kvalitní, dostupné a konkurenceschopné vzdělávání je tedy pro současnou vládu jasnou prioritou. Reálné kroky vlády jsou však přesně opačné. Problémy se závažným deficitem veřejných financí chce řešit razantními škrťy, a to i na úkor vzdělávání a výzkumu.

Rozpočet pro rok 2024 by měl obětovat přes 11 miliard korun z kapitoly ministerstva školství, a to se musí negativně projevit na stagnaci vzdělávání, vědy a výzkumu na vysokých školách i oblastí výzkumu a vývoj. V případě redukce rozpočtu se bude s velkými problémy potýkat financování provozu mateřských, základních a středních škol. Vysoké školy jako instituce i nadále zůstanou podfinancované, s deficitem, který za posledních 15 let překročil hranici 10 mld. Kč. Pokud se sníží objem prostředků určených pro institucionální financování výzkumných institucí, reálně může být ohrožena stabilita jejich rozpočtů.

Požadavky na proces vzdělávání se přitom zvyšují, školství musí čelit novým celospolečenským a globálním výzvám na zajištění udržitelného rozvoje a všeobecné bezpečnosti. Již dnes musí školství aktivně řešit demografický vývoj v České republice spojený s nárůstem žáků a studentů ve všech stupních vzdělávací soustavy.

Povinností a posláním nás, kteří sloužíme vzdělávání, vědě a výzkumu je, předávat budoucím generacím ty nejlepší znalosti a vědomosti ze všech oborů lidské činnosti, proto nemůžeme dopustit škrťy na úkor výchovy budoucích generací.

Představitelé vysokých škol, akademici, zástupci učitelů a zaměstnanců ve školství proto vyzývají vládu, aby nerezignovala na své programové prohlášení, a i v době ekonomické krize podpořila investice do vzdělání, vědy, výzkumu a inovací, protože tato strategická investice se společnosti v budoucnu mnohonásobně vrátí. Pokud je pro vládu její vlastní programové prohlášení závazné, měla by společnosti jasně říci, jak chce tento veřejný slib naplnit!

Čestné je ovšem rovněž přiznat, že z důvodu současné velmi špatné ekonomické situace nebude možné v roce 2024 a letech následujících sestavit prorůstové rozpočty a vláda z tohoto důvodu je nucena přistoupit k redukcí výdajů veřejných zdrojů do školství, vědy a výzkumu, s plným vědomím toho, že se Česká republika v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu ještě více vzdálí průměru zemí OECD a EU 27.

Jsme připraveni spolupracovat s vládou České republiky na přípravě střednědobého rozpočtového výhledu zahrnujícího systémové a předvídatelné financování všech stupňů vzdělávací soustavy a oblasti vědy a výzkumu.

Podepsaní, uvedeno v abecedním pořadí:

Mgr. Petr Baierl – předseda Vysokoškolského odborového svazu,

Mgr. František Dobšík – předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství,

Mgr. Milena Jabůrková – viceprezidentka Svazu průmyslu a dopravy ČR,

Mgr. Jan Kober – předseda Odborového svazu pracovníků vědy a výzkumu,

Prof. Milena Králíčková – předsedkyně České konference rektorů, rektorka Univerzity Karlovy,

Prof. Milan Pospíšil – předseda Rady vysokých škol, prorektor pro strategie a rozvoj Vysoké školy chemicko-technologické v Praze

Ing. Jiří Zajíček – předseda Unie školských asociací ČR – CZESHA

Prof. Eva Zažímalová – předsedkyně Akademie věd ČR

[Vyjádření ke stažení zde.](#)

[ppt prezentace s daty o financování vysokého školství, vědy a výzkumu zde.](#)